

Herinrichting van oude bedrijven

Verouderde bedrijventerreinen binnen de stadsgrenzen van Europese steden bezorgen planologen en stedenbouwkundigen de nodige kopzorgen. In samenwerking met een aantal gerenommeerde onderzoeksinstituten ontwikkelt TNO instrumenten om bedrijventerreinen duurzaam te revitaliseren. Een van de instrumenten is ACER. Dit model biedt inzicht in sociaal-economische effecten van revitalisatie van bedrijventerreinen, en wordt ontwikkeld door TNO Inro.

Planologen in veel Europese steden worden geconfronteerd met de aanwezigheid van verouderde bedrijventerreinen binnen de stadsgrenzen. Deze terreinen, die oorspronkelijk buiten de stad lagen, zijn door oprukkende verstedelijking terechtgekomen tussen woonwijken en andere stedelijke bouw. Hoewel de terreinen vaak klein zijn, zijn de problemen groot: verouderde infrastructuur en productieprocessen, verloederende, groeiende druk van het verkeer, vertrekkende bedrijven en omstandigheden die niet voldoen aan de hedendaagse milieueisen.

Op initiatief van TNO-MEP is in samenwerking met een aantal Europese onderzoeksinstituten gestart met een internationaal onderzoeksproject dat zich richt op het management- en besluitvormingsproces in de duurzame revitalisatie van stedelijke bedrijventerreinen, zowel

in sociaal-economisch als in ruimtelijk opzicht. De ontwikkeling van het ACER-model is een van de resultaten van dit onderzoeksproject.

Meer bedrijvigheid, meer werkgelegenheid

Herinrichting van stedelijke bedrijventerreinen kan belangrijke sociaal-economische effecten hebben. Vaak bieden de terreinen een uitstekende kans voor duurzame herontwikkeling, waarbij nieuwe centra voor middelgrote en grote economische activiteiten ontstaan, en dus de werkgelegenheid toeneemt. ACER helpt dit soort effecten van herinrichting inzichtelijk te maken. De investering die nodig is voor revitalisatie betaalt zich niet alleen uit in een versterking van de bedrijvigheid op het terrein zelf, maar ook in een verbeterde productie en werkgelegenheid in de hele stad. Dat wordt zichtbaar dankzij ACER.

Terrein oude energiecentrale, Amsterdam Noord

In een eerste casestudy is het ACER-model inmiddels toegepast op het bedrijventerrein Lageweide in Utrecht. Samen met de gemeente heeft TNO Inro voor de mogelijke toekomstige ontwikkelingen op het terrein drie beleidsscenario's ontwikkeld, die de gemeente ondersteunen bij de besluitvorming over de toekomst van Lageweide.

Dr. W.J.J. (Walter) Manshanden
015 269 74 48
w.manshanden@inro.tno.nl

Voormalige NDSM werf, Amsterdam Noord

terreinen is goed voor de hele stad

Meer over het onderzoek

TNO Intro neemt deel aan het Europese samenwerkingsverband MASURIN: Management of Sustainable Revitalisation of Urban Industrial Sites. Dit project wordt ondersteund door de Europese Commissie. Uit dit project, bedoeld om de problemen van verouderde bedrijventerreinen in kaart te brengen en oplossingen aan te dragen, komt het ACER-model voort.

Aan de hand van ACER kan in kaart gebracht worden wat de effecten zijn van verschillende mogelijke herinrichtingsscenario's. De keuzes die bij herinrichting van een terrein gemaakt worden, zijn immers van grote invloed: de verhouding tussen de economische sectoren (bijvoorbeeld industrie en dienstverlening) verandert. Daardoor veranderen ook de productie en werkgelegenheid in de stad. Omdat bedrijven ook goederen en diensten aan elkaar leveren, werken veranderingen op het terrein door in de totale productiestructuur van de stad en daarmee de werkgelegenheid: er ontstaat vraag naar andere eco-

nomische activiteiten en daarmee ook naar een ander type werkgelegenheid. Een mogelijke ontwikkeling in de ene sector komt in de plaats van vergelijkbare bedrijvigheid in de rest van de stad, terwijl ontwikkeling in een andere sector nieuwe werkgelegenheid naar de stad trekt.

ACER is onlangs gepresenteerd op het Europese congres van de Regional Science Association. In een eerste casestudy is het model toegepast op het bedrijventerrein Lageweide in Utrecht. Samen met de gemeente zijn drie beleidsscenario's ontwikkeld van mogelijke toekomstige ontwikkelingen op het terrein, elk met verschillende accenten: in het ene geval ligt de nadruk op bijvoorbeeld stedelijke ontwikkeling, in het andere blijft het industriële karakter gedeeltelijk behouden. De scenario's beschrijven veranderingen in ruimtegebruik van verschillende economische sectoren. ACER laat zien dat de economische consequenties voor het terrein en voor de

stad Utrecht duidelijk verschillen per scenario. Dat maakt het model een belangrijk instrument voor beleidsmakers: de uitkomsten van het model kunnen worden gebruikt bij de verdere uitwerking van ruimtelijke plannen en de vormgeving van economisch beleid.

